

Uppföljning av kulturskolans verksamhet

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Beslutande instans: Kultur- och utbildningsnämnden

Datum för beslut: 2026-03-11 § x

Diarienummer: 2026.021 KUN

Innehåll

Inledning	3
Organisation och verksamhet.....	4
Personal och ekonomi.....	5
Nyckeltal för kulturskolan	7
Uppföljning av fokusområde 1-Tillgänglighet och jämlikhet	8
Inriktningsmål 1	8
Inriktningsmål 2	9
Uppföljning av fokusområde 2-Kvalitet	10
Inriktningsmål 1	10
Utmaningar och utveckling	10

Inledning

I enlighet med kultur- och utbildningsnämndens reglemente ansvarar nämnden i Alingsås för kommunens kulturskoleverksamhet. Kulturskolan är en frivillig kommunal verksamhet som finns representerad i nära nog samtliga av landets 290 kommuner. Verksamheten är inte lagreglerad utan styrs genom lokalt fastställda uppdrag, mål och prioriteringar.

År 2018 beslutade regeringen om en nationell strategi för statens stöd till kulturskolan, *En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna*. Strategin fastställer ett nationellt mål för de statliga insatserna, vilket är att främja en mer tillgänglig och jämlik kulturskola av hög kvalitet, såväl vad gäller utbud som undervisning. Det övergripande målet är att stärka kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet inom kulturella och konstnärliga uttryck, med förutsättningar för såväl bredd som fördjupning utifrån varje elevs individuella förutsättningar. För att uppnå detta ska de statliga insatserna bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet, ett brett och angeläget utbud, hög kvalitet i undervisningen samt en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Statens insatser till de kommunala kulturskolorna består huvudsakligen av tre delar. För det första lämnas utvecklingsbidrag i syfte att stödja kommunernas arbete med att bredda verksamheten och nå fler barn och unga. Bidraget fördelas genom Kulturskolecentrum vid Statens kulturråd och möjliggör lokalt anpassade utvecklingsinsatser. För det andra har staten initierat särskilda åtgärder för förbättrad kompetensförsörjning genom det så kallade Kulturskoleklivet, med syfte att säkerställa att kulturskolan långsiktigt har tillgång till relevant och kvalificerad kompetens. För det tredje finns sedan 2018 ett nationellt Kulturskolecentrum inom Statens kulturråd med uppdrag att främja nationell samordning, stödja erfarenhetsutbyte och samverkan samt ansvara för uppföljning, statistik och kunskapsspridning inom området.

År 2018 antog den dåvarande kultur- och fritidsnämnden ett inriktningsdokument för kulturskolans verksamhet *Inriktningsdokument för Kulturskolan i Alingsås kommun* (2018-10-22 § 54). Dokumentet är vägledande och anger den långsiktiga inriktningen för verksamhetens utveckling. I dokumentet har nämnden fastställt prioriterade fokusområden med tillhörande inriktningsmål. Till respektive mål finns utvecklingsområden identifierade, vilket skapar förutsättningar för ett strukturerat genomförande och en systematisk uppföljning.

Inriktningsdokumentet omfattar två övergripande fokusområden: *tillgänglighet och jämlikhet* samt *kvalitet*.

Fokusområdet *tillgänglighet och jämlikhet* innebär att barn och unga ska ges reella och likvärdiga möjligheter att ta del av kulturskolans utbud. Verksamheten ska präglas av delaktighet och inflytande samt erbjuda flexibilitet och anpassning utifrån olika behov och intressen. Undervisningen ska utformas så att varje elev ges förutsättningar att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar.

Fokusområdet *kvalitet* innebär att kulturskolans verksamhet ska hålla en hög konstnärlig och pedagogisk nivå. Detta förutsätter medarbetare med relevant utbildning samt hög ämnesdidaktisk och pedagogisk kompetens, liksom en kontinuerlig utveckling av undervisningsformer och arbetssätt. Ett kvalitativt utbud ska säkerställa såväl bredd som fördjupning och bidra till elevernas långsiktiga kunskaps- och färdighetsutveckling.

Tillsammans utgör dessa två fokusområden grunden för nämndens styrning av kulturskolan och utgör ramen för föreliggande uppföljning.

Utöver detta inriktningsdokument omnämns kulturskolan även i nämndens fastställda styrdokumentet *Framtidens kultur- fritids- och idrottsliv 2022-2026* (2022-06-14 § 63) vilket är en plan som utgör underlag för nämndens budget inom verksamhetsområdena kultur, fritid och idrott under perioden 2022 - 2026. I detta dokument anges att kulturskolan skall vara en betydelsefull del av barns och ungas kulturutövande och präglas av hög kvalitet och tillgänglighet vilket ligger i linje med kulturskolans specifika inriktningsdokument från 2018.

Denna uppföljning tar sin utgångspunkt i såväl det kommunala uppdraget som de nationella målsättningarna och redovisar hur kulturskoleverksamheten i Alingsås kommun har bedrivits och utvecklats i förhållande till fastställda prioriteringar och mål.

Organisation och verksamhet

Kulturskolans verksamhet riktar sig till barn och ungdomar i åldrarna 4–19 år. Verksamheten har sin utgångspunkt i tätorten och är lokaliserad till verksamhetshuset Esteticum, som är samlokaliserat med Alströmergymnasiets estetiska program. Undervisningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler anpassade för respektive ämnesområde. Kulturskolan erbjuder kurser inom bild och form, dans, musikinstrument, rytmik, sång och teater.

Undervisningen genomförs både enskilt och i grupp, beroende på ämnets karaktär och det pedagogiska upplägget. Varje elev garanteras 26 undervisningstillfällen per läsår. Utöver ordinarie lektionstid ges eleverna möjlighet att delta i ensemble-, orkester- och föreställningsverksamhet, vilket utgör ett komplement till undervisningen som består av 37 antal ämnen.

För att sänka tröskeln till musicerande erbjuder kulturskolan instrumentuthyrning, i första hand av stråk- och blåsinstrument. Uthyrning sker i mån av tillgång.

Ansökan till kulturskolans kurser sker digitalt via verksamhetssystemet. Huvudantagning genomförs inför varje läsårsstart, med kompletterande antagning löpande under året i mån av plats. Platserna fördelas utifrån kötid, där anmälningsdatum styr turordningen. Förtur kan beviljas enligt fastställda principer, exempelvis vid övergång till ny kurs baserat på ålderskriterier eller för elever som nyligen flyttat till kommunen och tidigare varit aktiva i motsvarande ämne i annan kommun.

Publika framträdanden är en integrerad del av kulturskolans uppdrag. Genom konserter och föreställningar ges eleverna möjlighet att utveckla scenvana, samtidigt som verksamheten bidrar till det lokala kulturlivet. Återkommande inslag av särskild betydelse är medverkan vid Potatisfestivalen och Kulturnatta samt andra samverkansarrangemang. Därutöver arrangeras egna produktioner såsom FN-konserten, Julstugan, allsångskonserten och vårföreställningen, liksom ämnesspecifika årliga framträdanden.

För att möjliggöra tillgänglighet i hela kommunen bedrivs undervisning även i ytterområden, bland annat vid skolor i Sollebrunn, Långared, Kullingsberg, Stadsskogen, Noltorp och Västra Bodarna. Den geografiska spridningen av undervisningen varierar beroende på årlig tjänstefördelning hos lärarna och elevunderlag. Verksamheten följer i huvudsak skolans läsårstider.

Kulturskolan samverkar med kommunens grundskolor och gymnasieskola genom gemensamma projekt samt lärare som undervisar i så väl grundskolan om gymnasiet parallellt med uppdraget i Kulturskolan. Denna samverkan skapar en naturlig brygga mellan skolformerna och bidrar till att fler barn och unga får kännedom om och tillgång till kulturskolans utbud.

Personal och ekonomi

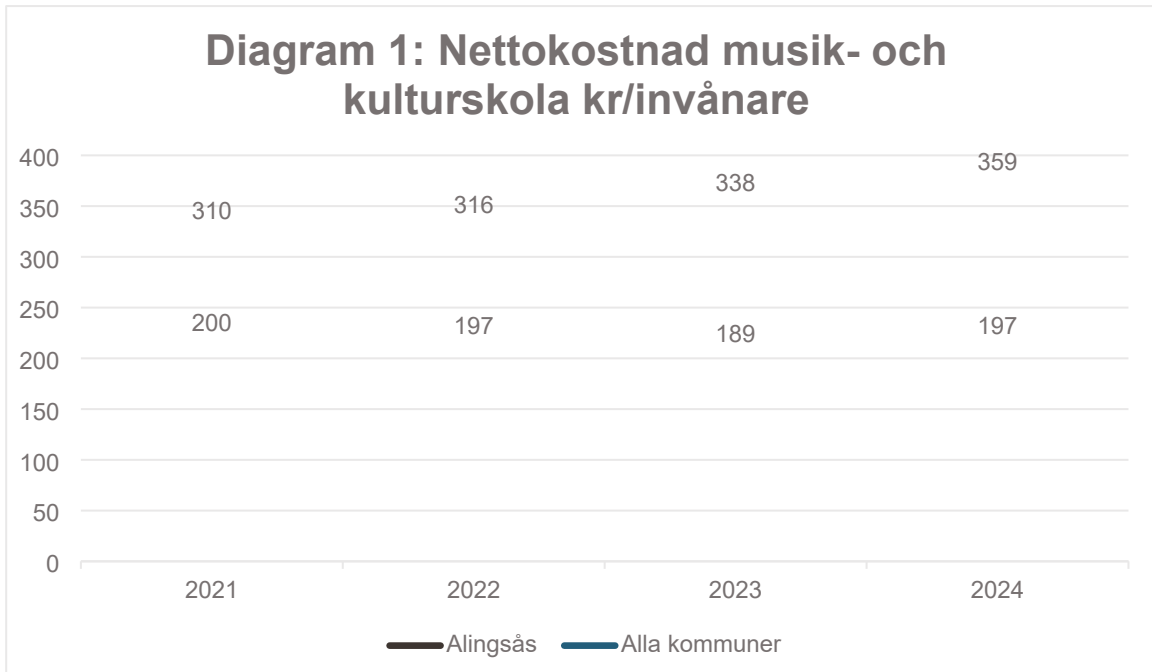
Kulturskolans personalstyrka omfattar 17 tillsvidareanställda medarbetare, motsvarande 13 heltidstjänster. En majoritet av lärarna har konstnärlig och pedagogisk högskole-examen, vilket säkerställer en hög professionell kompetens i verksamheten. Medelåldern i personalgruppen är 50 år.

Verksamheten är avgiftsbelagd och kursavgift tillämpas. Taxorna fastställs årligen av kommunfullmäktige. Kulturskolans huvudsakliga finansiering sker via kommunalt anslag, där kursavgifterna utgör ett kompletterande tillskott som varierar i förhållande till elevunderlaget.

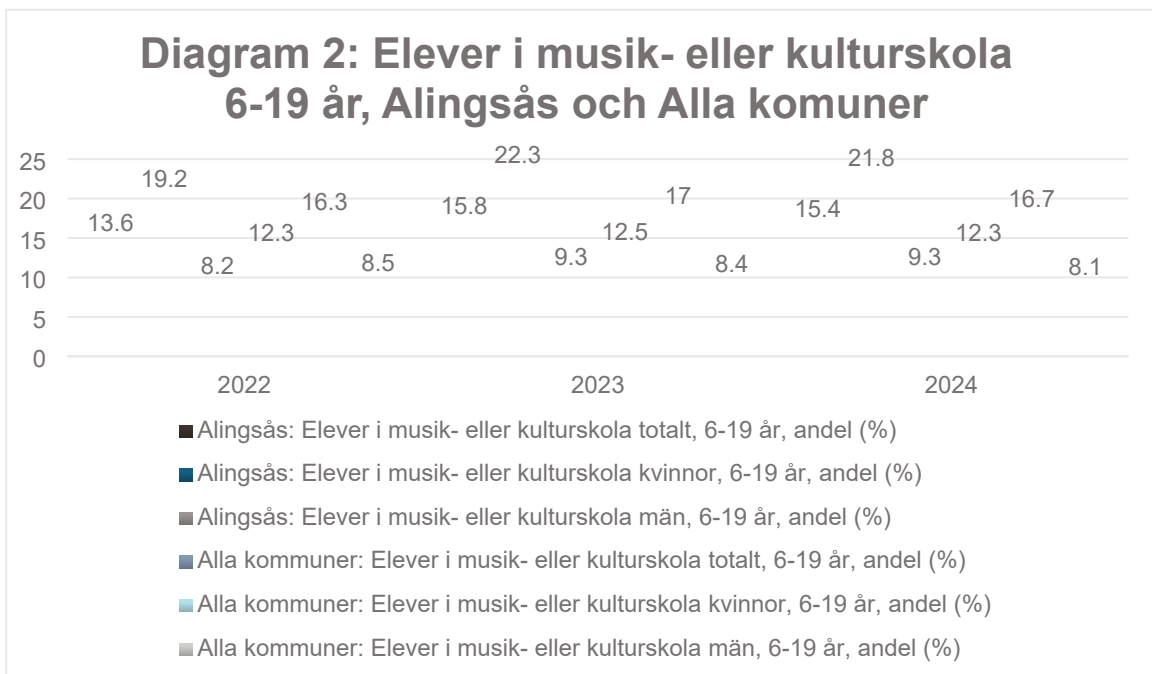
Kulturskolans totala kostnader uppgick till 10 043 tkr under 2025. Verksamhetens intäkter uppgick till 2 109 tkr och bestod främst av kursavgifter men även andra relaterade intäkter. Därutöver erhöles externa statsbidrag om 171 tkr. Intäkterna från kursavgifter med mera täckte 21 procent av de totala kostnaderna. Syskonrabatt tillämpas när fler än tre syskon samtidigt är inskrivna i verksamheten.

För att möjliggöra utvecklingsinsatser och nå fler barn och unga ansöker kulturskolan årligen om utvecklingsbidrag från Statens kulturråd. Dessa statsbidrag utgör ett strategiskt komplement till den kommunala finansieringen och har under den senaste treårsperioden finansierat satsningar såsom *El Sistema* som är en modell för gruppbaserad orkesterundervisning samt instrumentinköp, lovverksamhet, fördjupningskurser. Bidragen beviljas för ett år i taget.

I jämförelse men den genomsnittliga kommuner som bedriver kulturskola i Sverige har Alingsås en lägre nettokostnad per invånare för kulturskolan. Samtidigt når kulturskolan fler barn och unga i åldrarna 6-19 år än genomsnittskommunen.

Källa: Kolada

Källa: Kolada

Nyckeltal för kulturskolan

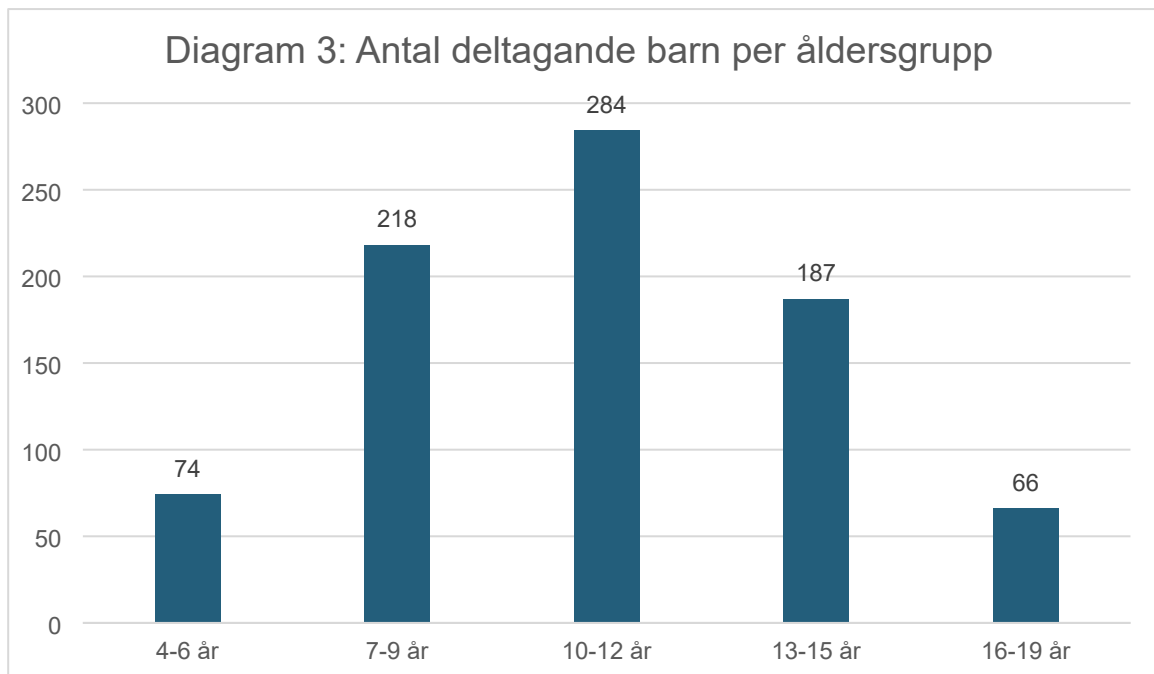
Område	2026
Antal deltagande individer	829
Antal kurstillfällen*	1 062
Antal barn i kö	286
Genomsnittlig väntetid**	0-2,5 år
Andel gruppundervisning	54 %

Källa: verksamhetens egna uppgifter

*Man kan som elev gå flera kurser samtidigt.

**Väntetiden beror på kurs, popularitet och om undervisning sker i grupp eller individuellt.

Av de totalt 286 personer som för närvarande står i kö till kulturskolans kurser är de största köerna till piano (60 personer), följt av slagverk (44 personer), barndans och elgitarr (22 personer vardera) samt gitarr (17 personer).

Källa: verksamhetens egna uppgifter

Enkätundersökningar

Förvaltningen har under 2024 och 2025 genomfört enkäter riktade till vårdnadshavare till yngre elever samt till äldre elever vid kulturskolan i syfte att undersöka nöjdhet med verksamheten. Svarsfrekvensen har varit relativt låg vid båda tillfällena; vid den senaste enkäten uppgick den till 26,4 procent. Enkäterna omfattade frågor om service, trivsel, trygghet, lärarnas pedagogiska förmåga, möjligheter till utveckling, allmän nöjdhet samt nöjdhet med kursutbudet.

De inkomna svaren visar överlag en positiv uppfattning om verksamheten. På grund av den låga svarsfrekvensen bör resultaten dock tolkas med försiktighet och kan inte anses helt representativa för alla elever.

Uppföljning av fokusområde 1- Tillgänglighet och jämlikhet

Inriktningsmål 1

I Alingsås kommun ges alla barn och unga möjlighet att ta del av kulturskolans utbud.

Inom ramen för fokusområde 1 har kulturskolan genomfört flera insatser i syfte att bredda deltagandet och säkerställa att barn och unga i hela kommunen ges möjlighet att ta del av verksamheten.

Kulturskolan erbjuder årligen samtliga grundskolor i kommunen att delta i det så kallade *Allsångsprojektet* som riktat till elever i förskoleklass till och med årskurs 3. Sångtexter skrivs av elever i årskurs 3 och tonsätts samt arrangeras av kompositörer. Under projektperioden övar eleverna in sångerna tillsammans med kulturskolans lärare, som besöker skolorna inför den gemensamma konserten på Alströmerteatern.

Projektet fungerar som en första kontakt med kulturskolans verksamhet och når årligen ett stort antal barn som annars inte skulle komma i kontakt med kulturskolan.

Under perioden har även lovverksamhet genomförts med syfte att nå barn och unga som vanligtvis inte deltar i kulturskolans ordinarie utbud. Verksamheten har finansierats genom utvecklingsbidrag från Statens kulturråd och utgör ett strategiskt komplement till den reguljära undervisningen. Satsningen bidrar till att sänka trösklarna för deltagande och bredda rekryteringsbasen utan att belasta den ordinarie verksamhetens kapacitet.

För att minska geografiska hinder och öka tillgängligheten har kulturskolan etablerat verksamhet i Sollebrunn, Hemsjö, Ingared och Västra Bodarna. Undervisning bedrivs även

i anslutning till grundskolorna i Långared, Kullingsberg, Stadsskogen och Noltorp där Musikmix och blockflöjtsundervisning förlagts för att skapa tillgänglighet.

Kulturskolan har därutöver arbetat med kontinuerlig kommunikation genom närvaro i sociala medier, medverkan vid publika evenemang samt samverkan med externa aktörer. Sammantaget har dessa insatser stärkt kännedomen om kulturskolans verksamhet.

Riktade rekryteringsinsatser har genomförts i syfte att stärka deltagandet och nå nya målgrupper. Bland annat har elever uppmuntrats att bjuda in vänner till föreställningar för att öka kännedomen om verksamheten och främja återväxten inom dansämnet.

Inriktningsmål 2

Kulturskolans verksamhet bygger på delaktighet, inflytande och möjlighet till anpassning för att alla barn och unga med olika behov och intressen ska kunna delta. Eleverna utvecklas utifrån individuella behov och intressen.

Inom ramen för inriktningsmål 2 har kulturskolan arbetat aktivt med att stärka elevernas delaktighet, inflytande och möjlighet till individuell anpassning i undervisningen.

Elever ges kontinuerligt inflytande över undervisningens innehåll genom att involveras i val av exempelvis stil, repertoar och arbetsformer. Inom dansämnet har elever ges möjlighet att skapa egna koreografier, och inom teater utgör improvisation en integrerad del av undervisningen. I bild- och formämnet genomförs projekt där eleverna i hög grad styr innehåll och uttryck. Dessa arbetssätt främjar utvecklingen av ett självständigt konstnärligt uttryck samt stärker elevernas ansvarstagande och delaktighet i den egna läroprocessen.

Verksamheten har under perioden breddat utbudet för att möta olika behov och åldersgrupper med ämnet musikklubben för den anpassade målgruppen. Barndans och suzukifiol erbjuds från fyra års ålder. Barndansen är i nuläget det tredje mest efterfrågade ämnet och har kö, vilket indikerar att utökningen svarar mot ett identifierat behov. Samtidigt är delar av utbudet beroende av medarbetarnas specifika kompetenser, vilket medför en viss sårbarhet vid personalförändringar. Samarbetet med anpassad skola inom dans och bild utgör en strukturell insats för att nå elever med funktionsvariationer

Genom samverkan med Kulturhuset har elever även getts möjlighet att ta del av externa föreställningar. Detta har bidragit till att sätta den egna undervisningen i ett bredare kulturellt sammanhang och stärkt elevernas konstnärliga referensramar.

Uppföljning av fokusområde 2- Kvalitet

Inriktningsmål 1

Kulturskolans utbud är av hög kvalitet som ett resultat av medarbetarnas höga kompetens och erfarenhet inom så-väl ämnesdidaktik som pedagogik.

I kulturskolan finns det lärare med tjänster fördelade mellan kulturskolan, grundskolan och gymnasiet. Denna tjänstefördelning har möjliggjort kunskapsöverföring mellan skolformerna och stärkt det kollegiala samarbetet, både som en länk till kulturverksamheten på skolorna och som en resurs för gemensamt lärande.

Kompetensutveckling har genomförts på flera nivåer. Personalen har deltagit i studiebesök och kollegiala utbyten med andra kulturskolor, deltagit på konferenser samt nätverksträffar med kollegor från andra kommuner. Individuella fortbildningar har genomförts inom områden såsom digitalisering, undervisning av elever med särskilda behov samt ämnesspecifik didaktik. Verksamheten saknar ännu en gemensam pedagogisk plattform för systematisk delning och implementering av erfarenheter och metoder, vilket är ett identifierat utvecklingsområde.

Samverkan med externa aktörer och andra kulturskolor har bedrivits, bland annat inom ramen för orkester- och ensemblesamarbeten samt via kontakter med nationella förbund. Dessa insatser har bidragit till att skapa fördjupade konstnärliga sammanhang och högre kvalitet i undervisningen för eleverna.

Utmaningar och utveckling

Verksamhetens har under föregående period har präglats av flexibilitet, vilket bedöms ha gynnat det konstnärliga uppdraget och möjliggjort prioritering av kultur och lärande. Den centrala utmaningen inför kommande verksamhetsperiod är att bibehålla denna kvalitetsprioritering samtidigt som trycket på specifika, populära ämnen hanteras på ett strukturerat sätt.

Vid uppföljningstillfället uppgår kön till 286 sökande. Analysen indikerar att detta inte primärt beror på en generell underdimensionering av verksamheten, utan på volymtoppar inom enskilda ämnen. Piano har det högsta antalet köande, följt av slagverk och barndans. Åtgärder för att hantera detta kan exempelvis innefatta fler undervisningsgrupper eller alternativa undervisningsformat.

Kompetensutvecklingen har under perioden i huvudsak präglats av individuella initiativ, vilket har medfört varierande effekt på verksamhetens samlade kvalitet. Avsaknaden av gemensamma, verksamhetsspecifika fortbildningsinsatser, exempelvis inom tillgänglighet, jämlikhet och inkludering, har identifierats som ett utvecklingsområde. Framöver behöver strukturer för systematiskt kollegialt lärande etableras, exempelvis genom schemalagda pedagogiska samtal, gemensamma planeringsträffar och strukturerade kollegiala observationer, samt gemensamma fortbildningsdagar med fokus på verksamhetens kärnuppdrag.

Digitaliseringen har under perioden effektiviserat kulturskolans administration, men potentialen att integrera digitala verktyg i undervisningen har ännu inte fullt ut genomförts. Konkreta framsteg har gjorts, såsom användning av notationsprogramvara som pedagogiskt stöd i kompositions- och arrangörsarbete. För att vidareutveckla detta krävs riktad kompetensutveckling inom digital ämnesdidaktik samt investeringar i mjukvara och licenser som stöder det konstnärliga lärandet.

Trots undervisning på högstadieskolorna och riktade rekryteringsinsatser når kulturskolan fortfarande inte alla barn och unga som skulle kunna delta i verksamheten och detta är en fråga för verksamheten att undersöka framåt. Kulturskolans nuvarande struktur bygger huvudsakligen på terminsvisa kurser med schemalagd undervisning, vilket kräver ett aktivt anmälningsbeslut. Denna modell fungerar väl för redan etablerade målgrupper, men kan utgöra en tröskel för barn och unga som ännu inte identifierar sig som potentiella deltagare. Ett identifierat utvecklingsområde är att utforma en öppen verksamhet som ett komplement till den traditionella kursmodellen, i syfte att nå fler och bredare grupper. Genom öppna former, exempelvis drop-in-tillfällen, workshops eller samlingspunkter utan krav på föranmälan, kan tröskeln till deltagande sänkas och fler elever få möjlighet att upptäcka och delta i kulturskolans utbud.

Ett organisatoriskt hinder vid utvecklingen av flexibla erbjudanden och lovverksamhet är bemanningsstrukturen. Den undervisande personalens ferietjänst är i huvudsak synkroniserade med grundskolans läsår, vilket innebär att ordinarie personal inte finns tillgänglig under skolloven. Att erbjuda riktade insatser under dessa perioder kräver därför särskilda bemanningslösningar eller ett förändrat arbetstidsavtal.

På sikt finns potential i ett närmare samarbete med ungdomsverksamheten, vars tillgänglighetsmodell och geografiska närvaro i kommunen kompletterar kulturskolans. En samordning mellan verksamheterna skulle kunna skapa gemensamma ingångar för barn och unga.

Sammanfattningsvis identifieras ett behov av att tydliggöra kulturskolans uppdrag då verksamheten till stor del bedrivs traditionellt en till en-undervisning, att samhällsförändringen med andra vanor och behov hos våra barn och ungdomar kan vara en orsak till att vi inte når ut så som den politiska intentionen är

Verksamheten levererar när en stor andel unga och erbjudet ett brett utbud, men styrningen behöver utvecklas för att säkerställa fördjupning och kvalitet över tid.

Förvaltningen avser därför att presentera ett förslag till ett reviderat inriktningsdokument för kulturskolan. Det nya förslaget bygger på denna uppföljning och fokuserar på att:

- Tydliggöra balansen mellan breddverksamhet och konstnärlig fördjupning.
- Stärka kvalitetsarbetet genom mätbara indikatorer och systematisk uppföljning.
- Säkerställa långsiktig och hållbar kompetensförsörjning.